

найсучасніші ортопедичні втручання, у тому числі ендопротезування суглобів.

У грудні 1968 р. було відкрите обласне дитяче хірургічне відділення, яке після відкриття обласної дитячої лікарні усім колективом перейшло в нову установу. Успішне керівництво центром здійснює В.С. Овечкін, яким в 2001 р. започатковано оперативні втручання з приводу природжених вад серця у дітей на місцевій базі.

У 1974 р. було створено опікове відділення, що забезпечило покращання якості надання допомоги хворим з термотравмами, завідував відділенням В.І. Ткаченко. Впровадженням сучасних технологій при лікуванні термотравм займається завідуючий центром Ю.М. Аверін.

Новий рівень надання хірургічної допомоги пов'язаний з розвитком ендоскопічних та ультразвукових досліджень. М.С. Яснолобова провела велику роботу із створення ендоскопічної служби області. У практику запроваджені не лише діагностичні, а й лікувальні, оперативні методики.

У 1977-1992 рр. хірургічну службу області очолював М.М. Бороденко. На цей час були освоєні органозберігаючі оперативні втручання при ускладненях формах хронічної виразкової хвороби шлунка та дванадцятипалої кишki. Були створені обласні - проктологічний та судинний центри.

Важливим стало створення на базі медичного факультету СумДУ кафедри хірургії, яку очолив професор М.Г. Кононенко. В 1997 р. вперше з медичних працівників Сумщини к.м.н. І.Д. Дужий підготував та видав монографію "Захворювання плеври". З 1992 р. на базі хірургічного відділення обласної лікарні функціонує філіал кафедри торако-абдомінальної хірургії Харківської медичної академії післядипломної освіти. Щорічно на її базі проходять підготовку 50 хіургів області.

ЕТАПИ РОЗВИТКУ СЛУЖБИ ПРОФІЛАКТИКИ ВІЛ-інфекції/СНІДу В СУМСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Т.О. Трецька, Г.О. Білова, Т.Ф. Ладна, Н.А. Гапієнко

Роботу з обстеження населення області на ВІЛ-інфекцію було розпочато в 1987 р. На той час в області проводився лише забір крові, а проведення досліджень (через відсутність власної лабораторної бази) було організовано в лабораторії Київського науково-дослідного інституту епідеміології та інфекційних хвороб ім. Л. Громашевського. Саме там у 1988 р. в області була виявлена перша ВІЛ-інфікована особа, яка мала безладні статеві стосунки.

Початок створення лабораторної служби діагностики ВІЛ-інфекції відноситься до 1988 р., коли розпочали роботу лабораторії обласної станції переливання крові та обласної лікарні.

У 1991 р. було відкрито лабораторію з обстеження на ВІЛ-інфекцію в Роменській ЦРЛ, яка функціонувала до 1994 р., коли постановою головного державного санітарного лікаря області робота її була припинена як такої, що не відповідала вимогам МОЗ України щодо набору робочих приміщень та укомплектованості діагностичною апаратурою.

Новий етап становлення лабораторної служби розпочався в 1994 р., коли національний комітет з боротьби із захворюванням на СНІД виділив кошти і надав у розпорядження лабораторії України, у тому числі і нашої області, холодильне обладнання, сучасну діагностичну апаратуру та тест-системи для діагностики ВІЛ-інфекції/СНІДу.

В цей період при обласній санепідстанції була створена лабораторія діагностики ВІЛ-інфекції, на яку були покладені також обов'язки організаційно-методичного центру з цієї роботи.

В 1991 р. при обласній санепідстанції було створено відділення профілактики та боротьби зі СНІДом, до складу якого була введена лабораторія діагностики ВІЛ-інфекції облСЕС.

Враховуючи погіршення епідситуації з ВІЛ-інфекції/СНІДу в Україні та області, з 1998 р. управління охорони здоров'я та обласна санепідстанція почали виходити з пропозицією про необхідність створення обласного центру профілактики ВІЛ-інфекції/СНІДу. В травні 1999 р. наказом по управлінню охорони здоров'я цей центр був створений.

До складу центру ввійшли амбулаторно-поліклінічне відділення, відділення організаційно-методичної роботи та епідмоніторингу і лабораторія діагностики ВІЛ-інфекції, штат якої був повністю переданий центру з обласної лікарні. У зв'язку з відсутністю в штаті центру клінічної бази стаціонарне обстеження ВІЛ-інфікованих та хворих на СНІД здійснюється на базі обласної клінічної інфекційної лікарні.

Станом на 1.04.2002 року в області функціонують 3 лабораторії діагностики ВІЛ-інфекції: в обласному центрі профілактики ВІЛ-інфекції/СНІДу, в обласній санепідстанції та в ТОВ "Обласний донорський центр".